

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Σόφια, 22 Ιανουαρίου 2002

Συνομιλίες διάρκειας μιάμισης ώρας είχαν σήμερα στις 10 π.μ., στην έδρα του Υπουργικού Συμβουλίου της Σόφιας ο Πρωθυπουργός της Βουλγαρίας Συμεών Σαξκομπουργκότσκι με τον Πρωθυπουργό της Ελλάδος Κώστα Σημίτη, ο οποίος πραγματοποιεί μονοήμερη επίσκεψη εργασίας στη γειτονική χώρα.

Προηγήθηκε κατ' ιδίαν ημίωρη συνάντηση των δύο Πρωθυπουργών και κατόπιν συνεχίστηκαν οι συνομιλίες με τη συμμετοχή των αντιπροσωπειών των δύο χωρών.

Στις συνομιλίες μετείχαν, επίσης, από ελληνικής πλευράς ο υπουργός Εξωτερικών Γιώργος Παπανδρέου, οι υφυπουργοί Εξωτερικών Γιάννης Μαγκριώτης και Τύπου Τηλέμαχος Χυτήρης, ο πρέσβυς της Ελλάδος στη Σόφια Μιχαήλ Χριστίδης, ο διευθυντής του Διπλωματικού Γραφείου του Πρωθυπουργού πρέσβυς Θεόδωρος Σωτηρόπουλος, ο διευθυντής του Διπλωματικού Γραφείου του υπουργού Εξωτερικών πρέσβυς Ιωάννης Αλέξιος Ζέππος, ο σύμβουλος του Πρωθυπουργού Νίκος Θέμελης, ο διευθυντής της αρμόδιας διεύθυνσης του υπουργείου Εξωτερικών για τη ΝΑ Ευρώπη πρέσβυς Αλέξανδρος Μαλλιός και ο διευθυντής του Οικονομικού Γραφείου του Πρωθυπουργού καθηγητής Γκίκας Χαρδούβελης. Από δε βουλγαρικής, ο υπουργός Δημόσιας Διοίκησης Ντημήτερ Κάλτσεφ, οι υφυπουργοί Εξωτερικών Ιβάν Πέτκοφ και Μεγκλένα Κούνεβα, ο Πρέσβυς της Βουλγαρίας στην Αθήνα Κύριλ Τοπάλοφ και υπηρεσιακοί παράγοντες.

Μετά το πέρας των συνομιλιών οι Πρωθυπουργοί των δύο χωρών κατευθύνθηκαν στην πλατεία Αλεξάντερ Νέφσκι και παρέστησαν στην τελετή ανάληψης των καθηκόντων του νέου Προέδρου της Βουλγαρίας Γκεόργκι Παρβάνοφ.

Στη συνέχεια επέστρεψαν στην έδρα του Υπουργικού Συμβουλίου και παρουσία τους υπογράφηκε Πρωτόκολλο ανταλλαγής εγγράφων κύρωσης της Συμφωνίας αποφυγής διπλής φορολογίας των εισοδημάτων και περιουσιακών στοιχείων των πολιτών των δύο χωρών και του παραρτήματος της Συμφωνίας. Από βουλγαρικής πλευράς υπέγραψε ο υπουργός Δημόσιας Διοίκησης Ντημήτερ Κάλτσεφ και από ελληνικής πλευράς ο υπουργός Εξωτερικών Γεώργιος Παπανδρέου.

Ευθύς αμέσως οι Πρωθυπουργοί της Ελλάδος Κώστας Σημίτης και της Βουλγαρίας Συμεών Σαξκομπουργκότσκι παρεχώρησαν κοινή συνέντευξη τύπου προς τους εκπροσώπους των ελληνικών και βουλγαρικών ΜΜΕ.

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Με τον Πρωθυπουργό της Βουλγαρίας είχαμε μια πολύ φιλική και εγκάρδια συνομιλία. Σκοπός της επίσκεψής μου εδώ είναι να δούμε πώς εξελίσσονται τα θέματα, τα οποία απασχολούν τις δύο χώρες. Είναι πολλά και σημαντικά θέματα και για τις δύο χώρες. Η υπογραφή της Συμφωνίας για την αποφυγή της διπλής φορολογίας είναι μία απόδειξη ότι λύνουμε τα θέματα αυτά, θέματα που μας είχαν απασχολήσει εδώ και καιρό.

Βασικό θέμα συζήτησης ήταν η ένταξη της Βουλγαρίας στο ΝΑΤΟ, η ένταξη της Βουλγαρίας στην ΕΕ. Η Ελλάδα όπως ξέρετε έχει μια πολύ θετική άποψη για την εξέλιξη αυτή και θέλει τη Βουλγαρία να συμμετέχει τόσο στο ΝΑΤΟ, όσο και στην ΕΕ.

Υπάρχουν και αρκετά διμερή θέματα. Εγώ θέλω να τονίσω, ότι η Ελλάδα έχει μια πολύ ισχυρή παρουσία, οικονομική, αλλά και πολιτική παρουσία εδώ στη Βουλγαρία. Πολλές επιχειρήσεις έχουν δραστηριοποιηθεί και η σημαντική σταθερότητα που έχει επιτευχθεί στη βουλγαρική οικονομία είναι για τις ελληνικές επιχειρήσεις ένα πολύ θετικό στοιχείο.

Οι συνομιλίες μας έχουν σκοπό να ενισχύσουμε αυτή την κοινή προσπάθεια και να βρούμε με ποιούς τρόπους μπορούμε να συνδεθούμε ακόμα καλύτερα για να επιτύχουμε την ανάπτυξη, την ειρήνη και τη συνεργασία στην περιοχή μας.

Δ. ΚΑΜΠΟΥΡΑΚΗΣ – ΑΝΤ1: Η ερώτησή μου απευθύνεται και στους δύο Πρωθυπουργούς. Θα ήθελα να ρωτήσω αν είσαστε ικανοποιημένοι από την παρουσία των ελληνικών επιχειρήσεων στη Βουλγαρία και αν θεωρείτε ότι το επιχειρηματικό περιβάλλον είναι αρκετά ασφαλές και έχει τα απαραίτητα κίνητρα για να αυξηθεί η προσέλευση ελληνικών επιχειρήσεων στη χώρα.

ΣΥΜΕΩΝ ΣΑΞΕΚΟΜΠΟΥΡΓΚΟΤΣΚΙ: Όπως γνωρίζετε, τα ελληνικά συμφέροντα και οι ελληνικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στη Βουλγαρία είναι από τις μεγαλύτερες ως προς τον αριθμό τους, αλλά επίσης και ως επενδύσεις, καθώς επίσης και ως κατηγορία σπουδαιότητας των κλάδων. Για εμάς είναι πολύ σημαντικό να αναπτυχθούν οι σχέσεις καλής γειτονίας.

Προσωπικά θεωρώ ότι η οικονομία είναι μία γλώσσα, την οποία κατανοούν όλοι και μπορούν μάλιστα ευκολότερα να δημιουργηθούν οι απαραίτητες σχέσεις καλής γειτονίας μέσω αμοιβαίων συμφερόντων, απ' ότι μερικές φορές σε καθαρά πολιτική βάση.

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Αυτή τη στιγμή έχουν παρουσία στη Βουλγαρία περίπου 800 ελληνικές επιχειρήσεις. Οι επιχειρήσεις αυτές δίνουν εργασία ή δημιουργήσαν περίπου 70 000 θέσεις εργασίας και με τις επιχειρήσεις αυτές πραγματοποιούνται ισχυρές ανταλλαγές μεταξύ Ελλάδας και Βουλγαρίας, αλλά και μεταξύ Βουλγαρίας και άλλων χωρών.

Η Ελλάδα είναι η δεύτερη χώρα σε ξένες επενδύσεις στη Βουλγαρία. Αυτό δείχνει ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις εκτιμούν το οικονομικό κλίμα, εκτιμούν την πρόοδο που έγινε και εκτιμούν ότι έχουν δυνατότητες.

Η ελληνική κυβέρνηση χαιρετίζει αυτή την παρουσία, γιατί πιστεύει ότι μόνο με τη συνεργασία των κοινωνιών, των οικονομιών, των επιχειρήσεων, μπορεί να εδραιωθεί ένα σταθερό κλίμα φιλίας και συνεργασίας.

Η αγορά στη διεθνή οικονομία, αλλά και στην ευρωπαϊκή οικονομία θέτει όλο και περισσότερες προκλήσεις, έχει όλο και μεγαλύτερες απαιτήσεις. Σε αυτές τις απαιτήσεις και προκλήσεις πρέπει να ανταποκρινόμαστε.

Η αγορά της Βουλγαρίας είναι μια αγορά που εξελίσσεται. Ελπίζουμε ότι με την ένταξή της στην ΕΕ θα εκπληρώσει κατά ακόμη καλύτερο τρόπο τις προϋποθέσεις για μια σταθερή συνεργασία.

Πιστεύω όμως ότι ήδη τώρα υπάρχει πεδίο δράσης εδώ, πεδίο δράσης θετικό και για τις δύο χώρες.

ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ: Πρώτα απ' όλα καλώς ορίσατε κύριε Σημίτη στη Βουλγαρία. Είναι η τέταρτη επίσκεψή σας τα τελευταία πέντε χρόνια στη Βουλγαρία, γεγονός που από μόνο του συνηγορεί για την ανάπτυξη των διμερών μας σχέσεων. Είναι γνωστό ότι για την Ελλάδα αποτελεί προτεραιότητα η δημιουργία κοινής περιφερειακής αγοράς, μέρος της οποίας είναι και ο πετρελαιοαγωγός Μπουργκάς – Αλεξανδρούπολης που είναι πολύ σημαντικό σχέδιο υποδομής στην περιοχή μας. Τον περασμένο μήνα στην Ελλάδα πραγματοποιήσε επίσκεψη ο Ρώσος Πρόεδρος και εκεί από πλευράς της Μόσχας τονίστηκε, ότι η Βουλγαρία είναι αυτή που καθυστερεί την κατασκευή του πετρελαιοαγωγού Μπουργκάς – Αλεξανδρούπολης. Είναι γνωστό ότι και αυτή τη στιγμή διεξάγονται διαπραγματεύσεις μεταξύ Βουλγαρίας και Ρωσίας στη Μόσχα. Μετά τις σημερινές συνομιλίες εδώ στη Σόφια διευκρινίστηκαν οι θέσεις της Ελλάδας και της Βουλγαρίας, όσον αφορά την κατασκευή του πετρελαιοαγωγού αυτού;

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Ο πετρελαιοαγωγός Μπουργκάς – Αλεξανδρούπολης πρόκειται να κατασκευαστεί από ιδιωτικές επιχειρήσεις και θα συμμετέχουν και το ελληνικό κράτος και το βουλγαρικό κράτος. Αφορά και τα δύο κράτη. Αφορά, όμως, και τη Ρωσία και τις ρωσικές επιχειρήσεις, οι οποίες θα προμηθεύσουν το πετρέλαιο, το οποίο θα διέρχεται από τον αγωγό.

Όπως γνωρίζετε, υπήρχε μια μακρά συζήτηση για την ποσότητα του πετρελαίου, η οποία θα διοχετευθεί. Πρέπει να είναι εξασφαλισμένη τόση ποσότητα, ώστε ο αγωγός να είναι αποδοτικός, να είναι μια κερδοφόρα επιχείρηση.

Συζήτησα το θέμα με τον Πρόεδρο Πούτιν, όταν επισκέφθηκε την Αθήνα το Δεκέμβρη του περασμένου έτους. Ο κ. Πούτιν με διαβεβαίωσε ότι παλιές αμφιβολίες ή τα ερωτήματα που υπήρχαν γύρω από τον αγωγό, δεν υπάρχουν πια, έχουν

ξεπερασθεί και ότι αυτό το έργο μπορεί να προχωρήσει. Θα πρέπει, όμως, να τακτοποιηθούν και ορισμένα άλλα ανοικτά θέματα, όπως είναι αυτό της συμμετοχής των διαφόρων επιχειρήσεων και κρατών, όπως είναι και η τυπική εξασφάλιση των ποσοτήτων, οι οποίες θα διοχετεύονται μέσω του αγωγού.

Πιστεύω, λοιπόν, ότι έχουμε φθάσει σε ένα σημείο όπου μπορούν οι εμπειρογνώμονες και οι αρμόδιοι από τις επιχειρήσεις να καθήσουν σε ένα τραπέζι και να προωθήσουν την οριστική λύση των θεμάτων.

Οι σημερινές συνομιλίες έχουν σκοπό να βοηθήσουν σε αυτή την προσπάθεια. Οι αποφάσεις, όμως, πρέπει να ληφθούν από τους ίδιους, οι οποίοι χειρίζονται τα θέματα.

Πιστεύω, ότι υπάρχουν δυνατότητες πια να κλείσουμε αυτό το θέμα.

Β. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ – ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ: Η ερώτησή μου απευθύνεται στον Έλληνα Πρωθυπουργό: Κύριε Πρόεδρε, μετά τις ΗΠΑ επισκέπτεσθε τη Βουλγαρία, προγραμματίζετε και άλλα ταξίδια με επόμενο σταθμό τη Ρουμανία. Πριν από λίγο σας ακούσαμε ότι στόχος των ταξιδιών αυτών είναι η ανάπτυξη για την ειρήνη και τη συνεργασία στην περιοχή. Τη στιγμή, όμως, που λέγονται αυτά τα πράγματα, διαπιστώνουμε ότι η τουρκική πλευρά δια του Πρωθυπουργού της αντιδρά με προκλητικές δηλώσεις και έχουμε καθημερινά, θα έλεγα, σχεδόν, παραβάσεις και παραβιάσεις στο Αιγαίο. Ποιό είναι το σχόλιό σας και πώς μπορεί να υλοποιηθεί αυτή η πρωτοβουλία, την οποία αναλαμβάνετε για την ειρήνη και τη σταθερότητα στην περιοχή;

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Η προσπάθεια για την ειρήνη και τη σταθερότητα μιας περιοχής δεν εξαντλείται σε μια μέρα και δεν φέρνει αποτελέσματα σε μια μέρα. Είναι μία μόνιμη και συνεχής προσπάθεια.

Θέλω να θυμίσω, ότι η Ελλάδα ήταν εκείνη, η οποία για πρώτη φορά κάλεσε τις χώρες της ΝΑ Ευρώπης σε μια συνδιάσκεψη στην Κρήτη, πριν από μερικά χρόνια. Ότι τη συνάντηση αυτή ακολούθησαν και άλλες συναντήσεις, π. χ. στην Αττάλεια της Τουρκίας και η πρωτοβουλία μας αυτή είχε ως συνέπεια ένα πιο εντατικό διάλογο ανάμεσα σε όλες τις βαλκανικές χώρες.

Τότε ξεκίνησε μια συνεννόηση που δεν υπήρχε πριν. Θυμίζω ότι μερικές χώρες δεν μιλούσαν καν μεταξύ τους. Λοιπόν, δεν πρέπει το γεγονός ότι ο ένας ή ο άλλος Πρωθυπουργός, η μια ή η άλλη χώρα κάνει μια δήλωση, μια κίνηση, να την απομονώνουμε και να θεωρούμε ότι η προσπάθεια αυτή δεν προχωρά.

Πιστεύω ότι έχει προχωρήσει αρκετά, γιατί το κλίμα στα Βαλκάνια είναι τελείως διαφορετικό απ' ότι ήταν πριν. Και θα πρέπει να συνεχίσουμε στο να δημιουργούμε μία καλύτερη σχέση ανάμεσα στις βαλκανικές χώρες.

Έχω αναφέρει ότι σε σχέση με την Τουρκία η Ελλάδα και έχει πάρει πρωτοβουλίες, και πιστεύει ότι μπορεί να συνεχίσει να παίρνει πρωτοβουλίες μέσα στο πλαίσιο, το οποίο έχει καθορισθεί στην ΕΕ, προκειμένου να εφαρμοσθεί η Συμφωνία του Ελσίνκι, η Συμφωνία μεταξύ Τουρκίας και ΕΕ και το χρονοδιάγραμμα της πορείας της Τουρκίας προς την ΕΕ.

Πιστεύω ότι αυτή η συμμετοχή της Τουρκίας στη διαδικασία ένταξης στην ΕΕ, στη διαδικασία της υποψηφιότητας, η οποία αρχίζει, είναι μια διαδικασία που θα βοηθήσει και θα εξασφαλίσει, ώστε να λυθούν τα προβλήματα, τα οποία υπάρχουν, όχι βέβαια μακροπρόθεσμα, χρειάζεται προσπάθεια σε αυτό, αλλά αυτός είναι ο τρόπος. Είναι ο τρόπος της εφαρμογής των ευρωπαϊκών κανόνων σε όλες τις σχέσεις μας στη ΝΑ Ευρώπη.

ΕΦ. ΜΟΝΙΤΟΡ: Η ερώτησή μου απευθύνεται στον Έλληνα Πρωθυπουργό: Κύριε Πρόεδρε, μέσα σε λιγότερο από ένα μήνα εσείς συνομιλήσατε τόσο με τον Πρόεδρο Μπους, όσο και με τον Πρόεδρο Πούτιν. Φέρετε κάποιο μήνυμα από αυτούς για τη Βουλγαρία και για την περιοχή των Βαλκανίων;

Και μία δεύτερη ερώτηση προς τους δύο Πρωθυπουργούς: Κύριοι, τί κατά τη γνώμη σας ήταν εκείνο που εμπόδιζε την συνεργασία στην ενέργεια μεταξύ Βουλγαρίας και Ελλάδας;

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Από τις συναντήσεις που είχα με τον Πρόεδρο Πούτιν και τον Πρόεδρο Μπους, έχω βγάλει ένα ξεκάθαρο συμπέρασμα: Πρώτα απ' όλα οι σχέσεις Ρωσίας – ΗΠΑ έχουν αλλάξει. Έχουν αλλάξει σε μεγάλο βαθμό. Υπάρχει και συνεργασία και διάθεση για επέκταση αυτής της συνεργασίας και απόφαση για να δραστηριοποιηθούν και οι δυο χώρες προς ένα καθεστώς ασφάλειας στην περιοχή, επίσης στην περιοχή της Κεντρικής Ασίας.

Αποτέλεσμα αυτής της εξέλιξης είναι η διαφορετική θέση της Ρωσίας προς το ΝΑΤΟ και του ΝΑΤΟ προς τη Ρωσία, όπως και η παρουσία αμερικανικών δυνάμεων στις δημοκρατίες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης στην Κεντρική Ασία.

Αυτό το νέο κλίμα δημιουργεί και νέες δυνατότητες για συνεργασία εδώ στην περιοχή και μια διαφορετική άποψη, μια διαφορετική αντίληψη σε σχέση με τη Ρωσία και τη θέση που μπορούν να έχουν οι χώρες της Βαλκανικής και της Ανατολικής Ευρώπης προς τη Ρωσία.

Νομίζω ότι έχουμε εισέλθει σε μια νέα φάση, όπου υπάρχει περισσότερη ασφάλεια, βεβαιότητα για το μέλλον και όπου αυτή η φάση, βέβαια, πρέπει να επενδυθεί και με ένα νομικό πλαίσιο με συμφωνίες.

Η ένταξη της Βουλγαρίας στο ΝΑΤΟ, για την οποία μίλησα στον Πρόεδρο Μπους και τον Αμερικανό υπουργό Εξωτερικών είναι ένα βήμα, ώστε να δημιουργηθεί αυτό το πλαίσιο.

Εμείς πιστεύουμε ότι η διεύρυνση τόσο του ΝΑΤΟ, όσο και της ΕΕ, η επέκταση των δύο αυτών οργανισμών σε όλες τις χώρες της Ευρώπης είναι σκόπιμη, διότι κατοχυρώνει την ασφάλεια και εξασφαλίζει περισσότερη συνεργασία.

Όσον αφορά το δεύτερο ερώτημά σας, ανάμεσα στις χώρες μας και τις χώρες των Βαλκανίων υπάρχουν ακόμη εμπόδια. Υπάρχουν εμπόδια από υποδομές που δεν έχουν κατασκευασθεί, από νοοτροπίες, οι οποίες διακρίνουν τη διοίκηση, από νοοτροπίες ή πρακτικές που ακολουθούνται από τις τοπικές κοινωνίες και τους πληθυσμούς.

Εγώ θυμάμαι πριν μερικά χρόνια, όταν γινόταν στην Ελλάδα συζήτηση, η χώρα μας να γίνει μία γέφυρα για την ηλεκτρική ενέργεια ανάμεσα στη Δυτική Ευρώπη και τη Μέση Ανατολή, υπήρχαν πολλές φωνές που δεν ήθελαν τη σύνδεση αυτού του δικτύου με το δίκτυο της Τουρκίας. Ακόμα και σήμερα, μετά τον πόλεμο του Κοσόβου, το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας που υπάρχει και έρχεται από τη Δυτική Ευρώπη, μέσω της πρώην Γιουγκοσλαβίας, προς την Ελλάδα, έχει υποστεί ζημιές και δεν λειτουργεί. Και υπάρχουν διάφοροι (όχι στην Ελλάδα), οι οποίοι λένε ότι «θα πρέπει να το δούμε το θέμα, ποιά θα είναι η εξέλιξη, ποιός θα το χρηματοδοτήσει, ποιός αναλαμβάνει τις ευθύνες» κ.ο.κ. Αυτές τις νοοτροπίες πρέπει να τις ξεπεράσουμε. Είμαστε ένας κοινός χώρος και γι' αυτό πρέπει να συνεργαστούμε σε όλα τα ανοικτά θέματα, τα οποία έχουν σχέση π.χ. με την αξιοποίηση των υδάτινων πόρων και για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

Εγώ θέλω να αναφέρω το θέμα του Κοζλοντούι, το οποίο είναι σημαντικό για την Ελλάδα, όπως και για την Ε.Ε.. Εμείς χαιρετίσαμε το ότι υπάρχει μια συμφωνία μεταξύ Ε.Ε. και Βουλγαρίας για το κλείσιμο αυτών των εργοστασίων σε ορισμένο χρονικό διάστημα. Πιστεύουμε ότι αυτό θα είναι αναγκαίο, όπως έχει συμφωνηθεί, γιατί αυτό θα συμβάλλει και στη δική μας πλευρά, η οποία υπέστη μεγάλες ζημιές από το ατύχημα του Τσερνομπίλ, καίτοι δεν ήταν κοντά στην Ουκρανία, να έχει περισσότερη βεβαιότητα για το μέλλον. Η ενεργειακή συνεργασία μας μπορεί και πρέπει να επεκταθεί και γι' αυτό θα εργαστούμε.

ΣΥΜΕΩΝ ΣΑΞΚΟΜΠΟΥΡΓΚΟΤΣΚΙ: Όσον αφορά τη δεύτερη ερώτηση, συμπίπτει η γνώμη μου με αυτή του αξιότιμου φιλοξενουμένου, ότι οι σχέσεις πάντα απαιτούν βελτίωση, προσπάθειες και αμοιβαία κατανόηση.

Σε ότι αφορά το ενεργειακό δίκτυο, όλοι βρισκόμαστε στη διαδικασία κατασκευής και βελτίωσής του. Έχουμε ένα παράδειγμα: Η Αλβανία ζήτησε συμπληρωματικές ποσότητες ηλεκτρικής ενέργειας λόγω δυσμενών καιρικών συνθηκών και εμείς προσπαθούμε να ανταποκριθούμε αμέσως στην παράκληση αυτή.

Σε ότι αφορά το πυρηνικό εργοστάσιο του Κοζλοντούι, πρόκειται για ένα εξαιρετικά ευαίσθητο θέμα, όπως όλοι γνωρίζετε, σε όλη την Ευρώπη και φυσικά αφορά άμεσα πρώτα απ' όλα εμάς, λόγω της εξαιρετικής σημασίας διανομής ηλεκτρικής ενέργειας από τα εργοστάσια αυτά. Εμείς έχουμε αναλάβει διεθνώς στα-

θερές δεσμεύσεις για την παύση της λειτουργίας των παλαιότερων αντιδραστήρων (του 1^{ου} και του 2^{ου}) για το τέλος του έτους 2002. Όσο δύσκολο και να είναι αυτό, όσο και να στοιχίζει, θα καταβάλουμε τις απαραίτητες προσπάθειες να τηρήσουμε και τις προθεσμίες για τους υπόλοιπους αντιδραστήρες (τον 3^ο και τον 4^ο), διότι θεωρούμε ότι σε διεθνές επίπεδο παρόμοιες δεσμεύσεις έχουν για μας μείζονα σημασία. Αποτελούν, επίσης, σαφές παράδειγμα γι' αυτό που στοχεύουμε, δηλαδή σε μια Ευρώπη με τις ίδιες φιλοδοξίες, σε μια Ευρώπη που να μην εξαντλείται μόνο σε ευχές.

Δ. ΜΠΟΤΩΝΗΣ – ALTER: Η ερώτησή μου απευθύνεται στον Έλληνα Πρωθυπουργό: Κύριε Πρόεδρε, η ανασυγκρότηση των Βαλκανίων είναι μία προτεραιότητα για την περιοχή. Θέλω να μου πείτε πώς θα προχωρήσει αυτό το εγχείρημα και αν θα επηρεάσει στο μέλλον όποιες αλλαγές (είτε σε επίπεδο προσώπων, είτε σε επίπεδο γεγονότων) αυτή τη διαδικασία.

Και για τον Πρωθυπουργό της Βουλγαρίας: Κύριε Πρόεδρε, ποιο είναι το σχόλιό σας για τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων στην Ελλάδα που είναι ένα παγκόσμιο αθλητικό γεγονός; Πώς το βλέπει η χώρα σας;

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Η ανασυγκρότηση των Βαλκανίων, δηλαδή με άλλα λόγια η οικονομική συμπαράσταση προς τις χώρες των Βαλκανίων για να αντιμετωπίσουν τα προβλήματά τους, έχει πάρει μέχρι στιγμής διάφορες μορφές:

- Μια μορφή είναι τα προγράμματα της ΕΕ. Υπάρχουν ειδικά προγράμματα τα οποία τρέχουν, όπως π. χ. το πρόγραμμα LIDER και τα προγράμματα αυτά αξιοποιούνται και από τη Βουλγαρία.

- Υπάρχει το πρόγραμμα CARS που αφορά τα Δυτικά Βαλκάνια και δεν αφορά τη Βουλγαρία, αλλά συντείνει και αυτό για την ανάπτυξη της Βαλκανικής.

Εμείς στην Ελλάδα έχουμε αναγγείλει ένα σχέδιο ενίσχυσης της ανάπτυξης και ανασυγκρότησης των Βαλκανίων. Στο σημείο αυτό θέλω να εξηγήσω, επειδή υπάρχουν, μερικές φορές, λάθος αντιλήψεις ότι αυτό το σχέδιο βασίζεται στην ακόλουθη σκέψη: Όπως στην Ευρώπη υπάρχουν ορισμένα προγράμματα με τα οποία χρηματοδοτούνται συγκεκριμένα έργα, έτσι και η Ελλάδα θέλει να χρηματοδοτήσει συγκεκριμένα έργα, τα οποία και θα έχουν μελετηθεί και θα βρίσκονται στη φάση προς εφαρμογήν.

Τα έργα αυτά δεν θα τα αποφασίσει η Ελλάδα. Προτείνονται από τις χώρες. Είναι έργα τα οποία πραγματοποιεί η ιδιωτική πρωτοβουλία, οι επιχειρήσεις με το κράτος.

Και δεύτερη προϋπόθεση, πέρα από το συγκεκριμένο, η δυνατότητα εφαρμογής είναι να προσβλέπουμε και στη συνεργασία από πλευράς ελληνικών επιχειρήσεων. Είναι, δηλαδή, έργα με τα οποία η Ελλάδα θέλει να υποστηρίξει την ανάπτυξη, αλλά και να δώσει τη δυνατότητα, μέσα σε ένα ευρύτερο πλαίσιο, στις ελληνικές επιχειρήσεις να συμμετάσχουν.

Γι' αυτό έχουμε έρθει σε επαφή με όλες τις χώρες, όπως και με τη Βουλγαρία. Ορισμένες από τις χώρες αυτές έχουν υποβάλει προτάσεις. Σε αυτές τις προτά-

σεις έχουμε κάνει τις παρατηρήσεις μας και αυτή η συζήτηση συνεχίζεται, όπως με τη Βουλγαρία. Έχουμε δώσει απαντήσεις σε διάφορες προτάσεις της βουλγαρικής πλευράς και περιμένουμε τα σχόλιά της, για να μπορέσουμε να διαμορφώσουμε ένα οριστικό πρόγραμμα. Θέλουμε, δηλαδή, κάτι συγκεκριμένο, το οποίο θα χρηματοδοτηθεί, όπως η κατασκευή ενός έργου, ενός ξενοδοχείου, μιας δράσης, όπως η εκπαίδευση ανέργων ή η διαμόρφωση σχολικών προγραμμάτων και σε αυτό να έχουμε, πέρα από τους τρίτους, (ιδιωτικές βουλγαρικές επιχειρήσεις, την Ευρωπαϊκή Ένωση και εμείς, το ελληνικό κράτος, οι ελληνικές επιχειρήσεις) μια συμβολή. Αυτό απαιτεί μια προεργασία, η οποία δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί. Πρέπει να την προωθήσουμε και συνομίλησα γι' αυτό το θέμα με τον Πρωθυπουργό της Βουλγαρίας.

Στην Ελλάδα, το νομοθετικό πλαίσιο, το σχέδιο νόμου γι' αυτό το θέμα μου παραδόθηκε χθες από το Υπουργείο Εξωτερικών. Είναι ένα νομοσχέδιο συνοπτικό που καθορίζει το πλαίσιο και η κυβέρνηση πρόκειται να το προωθήσει στη Βουλή μέσα στις επόμενες εβδομάδες. Η πρωτοβουλία αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική και θα πάρει μορφή τον ερχόμενο χρόνο, γιατί έχουμε προχωρήσει αρκετά τις προεργασίες. Χρειάζεται, όμως, και η ανταπόκριση των άλλων χωρών.

Τέλος, θέλω να αναφέρω ότι ένα μέσο για την ανασυγκρότηση των Βαλκανίων είναι και το λεγόμενο Σύμφωνο Σταθερότητας (Stability Pact). Το μέσο αυτό έχει προχωρήσει καλά, όσον αφορά τα μέρη που έχουν σχέση με την ενίσχυση της κοινωνίας των πολιτών, τους δημοκρατικούς θεσμούς. Έχει, όμως, καθυστερήσει σε τρόπο, θα έλεγα, ενοχλητικό, όσον αφορά την οικονομική πλευρά και τις υποδομές. Το Σύμφωνο Σταθερότητας είναι ένα πρόγραμμα, το οποίο χειρίζεται η Ε.Ε., αλλά δεν συμμετέχει μόνον αυτή. Συμμετέχουν και οι ΗΠΑ και άλλες χώρες και διεθνείς Τράπεζες.

Θα πρέπει, όπως έχω τονίσει και σε Συνόδους της Ε.Ε., να δοθεί περισσότερη προσοχή, προκειμένου να προχωρήσει. Θυμίζω ότι π.χ. είχε αποφασιστεί η χρηματοδότηση της γέφυρας μεταξύ Βουλγαρίας-Ρουμανίας, ότι γύρω από αυτό το θέμα έχουν γίνει αρκετές σκέψεις, είχαν ληφθεί κάποιες αποφάσεις, αλλά αυτά καθυστερούν και δεν είναι σωστό να καθυστερούν. Όμως, για να είμαστε ρεαλιστές, είναι και αποτέλεσμα της ύφεσης στις χώρες της Δυτικής Ευρώπης και στις ΗΠΑ, καθώς και των επιπτώσεων που είχε το τρομοκρατικό χτύπημα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου και του πολέμου στο Αφγανιστάν. Είναι, όμως, ένα εργαλείο που πρέπει να αξιοποιηθεί.

ΒΟΥΛΓΑΡΑ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ – ΕΦ. 24 ΩΡΕΣ: Κύριε Σημίτη, θα δεχθείτε τη βουλγαρική πρόταση για σύναψη συμφωνίας για την εποχιακή απασχόληση; Επίσης, θα θέλαμε να μας δώσετε κάποια στοιχεία για τα προβλήματα που συναντώνται στις διασυνοριακές διαβάσεις μεταξύ των δύο χωρών.

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Όσον αφορά, το πρώτο ερώτημά σας, πρέπει να σας πω ότι υπάρχει μια συμφωνία μεταξύ Ελλάδας και Βουλγαρίας για το θέμα της απασχό-

λησης. Η συμφωνία αυτή δεν λειτούργησε. Και δεν λειτούργησε για διάφορους οικονομικούς και κοινωνικούς λόγους. Για παράδειγμα, η λειτουργία της συμφωνίας για την απασχόληση προϋποθέτει να υπάρχει ζήτηση.

Στην Ελλάδα, λόγω της μεγάλης λαθρομετανάστευσης, η οποία προέρχεται από διάφορες περιοχές και κυρίως από την Αλβανία, υπήρχε μια υπερπροσφορά απασχόλησης, την οποία η ελληνική κυβέρνηση προσπάθησε να ελέγξει. Όπως γνωρίζετε, λάβαμε διάφορα μέτρα για να κλείσουμε ερμητικά τα σύνορα. Πράγματι, αυτό το καταφέραμε τα δύο τελευταία χρόνια, αλλά έπρεπε να προσαρμόσουμε την εσωτερική κατάσταση με την εξέλιξη που υπήρχε τα προηγούμενα χρόνια.

Ενδιαφέρον στην Ελλάδα δεν υπάρχει για εργαζόμενους που δεν έχουν ειδικότητες. Ενδιαφέρον υπάρχει για εργαζόμενους με ειδικότητες. Υπάρχει ένα τέτοιο ενδιαφέρον σε συνάρτηση ίσως και με τους Ολυμπιακούς Αγώνες και γι' αυτό είχαμε συζητήσει το θέμα στην Αθήνα και το συζητήσαμε και σήμερα. Θα υπάρχει μια επανεξέταση αυτής της συμφωνίας, ώστε να γίνει λειτουργική.

Σε μια σύσκεψη που είχα στην Αθήνα παρακίνησα τις όποιες ελληνικές επιχειρήσεις, που πιστεύουν ότι είναι αναγκαία η παρουσία αλλοδαπών εργαζομένων στην Ελλάδα, να εξειδικεύσουν τα αιτήματά τους, ώστε να λειτουργήσουν αυτές οι συμφωνίες.

Θέλω να πω ότι με καμία χώρα -ακόμη και με την Αλβανία με την οποία υπήρχε συμφωνία- λόγω αυτής της ιδιαίτερης κατάστασης που δημιουργήθηκε- δεν λειτούργησαν αυτές οι συμφωνίες.

Πρέπει να ομαλοποιηθεί το θέμα αυτό στην Ελλάδα, το οποίο σιγά-σιγά τακτοποιείται, ώστε να λειτουργήσουν οι συμφωνίες.

Εμείς ενδιαφερόμαστε για τη συνεργασία και θέλω να τονίσω ότι η Ελλάδα ήταν η χώρα εκείνη που κυρίως υποστήριξε στην Ε.Ε. την κατάργηση των θεωρήσεων στο πλαίσιο της συμφωνίας του Σένγκεν. Και όπως ξέρετε πετύχαμε να μην υπάρχουν θεωρήσεις. Εγώ τότε είχα επανειλημμένες επαφές με τη βουλγαρική κυβέρνηση και είχαμε συντονίσει τις δραστηριότητές μας.

Όσον αφορά τις τρεις διαβάσεις, ο Πρωθυπουργός της Βουλγαρίας μου ανέφερε το θέμα. Είναι πράγματι γνωστό ότι υπάρχουν καθυστερήσεις. Και υπάρχει μια συμφωνία, οι εμπειρογνώμονες των δύο χωρών -γιατί υπάρχουν διαφορετικές απόψεις- να πάνε επιτόπου για να διαπιστώσουν το τί ακριβώς συμβαίνει, προκειμένου να κατασκευάσουμε πια αυτές τις διόδους. Τί συμβαίνει; Συμβαίνει, μεταξύ άλλων, το εξής: Πρέπει οι δίοδοι και από τη μία και από την άλλη πλευρά να προχωρούν με ανάλογους ρυθμούς, για να μην κάνει η μια πλευρά μια πρόσβαση και αυτή η πρόσβαση να οδηγεί στο πουθενά. Αρα, και οι δικοί μας ρυθμοί καθορίζουν τους βουλγαρικούς ρυθμούς και οι βουλγαρικοί ρυθμοί καθορίζουν τους ελληνικούς ρυθμούς.

Το δεύτερο είναι ότι υπάρχουν θέματα προστασίας του περιβάλλοντος. Στη διάβαση που προβλεπόταν στον Εχίνο, το ανώτατο ελληνικό δικαστήριο αποφάσισε ότι δεν μπορεί ο δρόμος να ακολουθήσει την αρχική μελέτη. Επρεπε, λοιπόν, να γίνει μια νέα μελέτη, η οποία προβλέπει μια υπόγεια σύραγγα. Η υπόγεια σύραγγα κοστίζει και στη βουλγαρική πλευρά, αλλά και στην ελληνική, (η οποία έχει το περισσότερο κομμάτι), περισσότερα χρήματα. Περισσότερα χρήματα, όμως, σημαίνει και επανασχεδιασμό των χώρων. Αυτό έχει γίνει. Η διάβαση αυτή έχει προχωρήσει περισσότερο. Επαναλαμβάνω, όμως, ότι η επιθυμία και η απόφασή μας είναι να συνεχίσουμε το ταχύτερο αυτή την προσπάθεια για να κλείσει, γιατί είναι ένας ασφαλής τρόπος για να δημιουργήσουμε κρίκους συνεννόησης ανάμεσα στους δύο λαούς.

ΣΥΜΕΩΝ ΣΑΞΕΚΟΜΠΟΥΡΓΚΟΤΣΚΙ: Ευχαριστώ τον κύριο Πρωθυπουργό. Θα χρησιμοποιήσω την ωραία ελληνική λέξη «συμφωνία». Ας ευχηθούμε να υπάρξει μία θαυμάσια συμφωνία ανάμεσα στις δύο χώρες μας, με την κάθε έννοια αυτής της λέξης. Κύριε Πρωθυπουργέ, ευχαριστούμε πάρα πολύ.

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ – ΣΥΜΕΩΝ ΣΑΞΕΚΟΜΠΟΥΡΓΚΟΤΣΚΙ: Κυρίες και κύριοι, σας ευχαριστούμε για την προσοχή σας.